

Biskops Fader, den navnkundige Professor Clausen, i høieste Grad deltog i denne Strid. Han stod paa et mere yderlig-gaaende Standpunkt end Pastor Brücker. Jeg er overbevist om, at Pastor Brücker vilde i langt høiere Grad godkjende Mangfoldigt i den hellige Skrift, end Professor Clausen nogensinde vilde indlade sig paa at godkjende. Denne Professor Clausen blev aandeligt talt Fader til en hel Præsteskole, der stod paa samme Standpunkt som han. Altsaa, hvis den høitærede Minister havde levet, lad os sige for 50 Aar siden, (En Stemme: Nei, 40 Aar!)... Ja, hvis han havde levet og virket for 40 Aar siden, vilde han næsten ikke have kunnet bestille Andet end affedige Præster; der vilde under den høitærede Ministers Auspicer have fundet en fuldstændig geistlig Nedslagtning Sted. Saa kom Grundtvig. Ogsaa han vilde have Lov til at udfyde Udstilligt af Skriften. Det var Grundtvigs Standpunkt, at med Hensyn til mange udbortes Bestemmelser, naturhistoriske og geografiske Bestemmelser, stod Bibelen selvfølgelig paa det Standpunkt, der var eiendommeligt for hele den Tid. En anden berømt Theolog skal jeg ogsaa nævne, det er den for saa Aar siden afdøde Biskop Martensen. Han hørte til den spekulative theologiske Retning. Det var hans Mening, at Skriften skulde bedømmes efter de Resultater, som den spekulative Theologi var kommen til. Disse forskellige Retninger have altsaa gjort sig gjældende indenfor den danske Folkekirke, og som den høitærede Minister og det høie Thing ville vide, have disse forskellige kirkelige Retninger i høieste Grad ligget i Haarene paa hverandre og ført en meget varm Strid indbyrdes om de Spørgsmaal, hvorom det her dreier sig. Den Gang var der ganske vist ikke noget Kirkeraad, og derfor fik maaste Præsterne i de lavere Stillinger Lov til at tumle sig noget frit, men jeg vil tillade mig at spørge er det Meningen at den kirkelige Frihed, som hidtil faktisk har hersket i den danske Folkekirke, nu skal affaases? Det er jo muligt, at det kan være godt, og det er muligt, at det kan være ondt, jeg udtaler mig hverken for eller imod den kirkelige Frihed, men jeg vil kun gjerne spørge den meget ærede Minister, om han vil være med til, om han — jeg veed ikke, om jeg maa bruge det Udtryk — vil lade sig forføre af Kirkeraadet til at gaa med til nu at sætte en Stopper for den kirkelige Frihed, som faktisk har været til Stede i Danmark i de to sidste Menneftaalbre? Hvis det skal være Meningen, saa forekommer det mig at være

af Bigtighed, at man faar at vide, hvilken Autoritet man nu skal rette sig efter. Naar Præsterne i Fremtiden ikke maa udtale sig med den Frihed, hvormed de hidtil have udtalt sig om Skriftens Autoritet, om de kristelige Troeslærdomme o. s. v., naar der altsaa skal være en eller anden Autoritet, som de skulle rette sig efter, saa tillader jeg mig at spørge, hvad er det for en Autoritet? Er det den høitærede Minister, der skal foreskrive disse Regler? (Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet [Seavenius] ryster paa Hovedet.) Det er altsaa ikke Ministeren, saa maa det formodentlig være Kirkeraadet, men saa vil det være af Bigtighed at faae, at vide, hvilke Regler Kirkeraadet vil affatte i denne Henseende; thi det er ikke tilstrækkeligt, om end maaste den høitærede Minister med sin mindre fuldtomme theologiske Uddannelse kan antage, at det er tilstrækkeligt, naar Kirkeraadet beraaber sig paa den augsburgske Konfession, den danske Folkekirke og alt saadant Noget, som maaste kan bedaare Ministeren, saa at han tror, at Kirkeraadet maa dog have fast Grund under Fødderne, naar det kommer med saadant Noget. Derom har netop Spørgsmaalet dreiet sig i de to sidste Menneftaalbre, hvorledes den danske Folkekirke stod paa disse Spørgsmaal; derom har der været forskellige Meninger, og disse Meninger have faaet Lov til at udtale sig paa den allerfrieste Maade. Det er altsaa det, som nu Kirkeraadet synes at ville sætte en Stopper for, men saa maa vi virkelig have ren Betsked fra Kirkeraadet, saa maa Præsterne vide, hvad de have at rette sig efter i Fremtiden. Det er vistnok ikke usandsynligt — jeg siger ikke dette til den høitærede Minister for at hidse ham op mod nogen Præst, men — det er ikke usandsynligt, at der er adskillige Præster, som dele Anskuelse med Pastor Brücker. Jeg haaber ikke, at den høitærede Minister vil anfille nogen Underjogelse i den Anledning, men der er ingen Tvivl om, at der er ikke saa faa Præster, der dele Anskuelse med Pastor Brücker, og for disse Præster vil det være af stor Bigtighed at faae at vide, hvori de nu egentlig tage feil. Det kan godt være, at naar de lære Kirkeraadets Regler at kjende, ville de rette sig efter dem, det maa man jo forudsætte, men der kan jo ogsaa være Præster, som ikke ere enige med Pastor Brücker, og mulig heller ikke ere enige med Kirkeraadet, thi der hersker som sagt virkelig om disse Spørgsmaal mangfoldige Meninger indenfor den danske Folkekirke. Stulle nu Præsterne være enige med Kirkeraadet og kunne risikere, at